

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури
Будівельно-технологічний факультет
Кафедра товарознавства та комерційної діяльності в будівництві

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання атестаційної випускної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Київ 2021

УДК 624.157.2

ББК 38я7

П52

Укладачі: П. В. Захарченко, канд. техн. наук, професор
А.А.Самойленко, канд. техн. наук, доцент
Н.П.Ляліна, доктор техн. наук, професор
О.В.Вотченикова, канд. екон. наук, доцент
О.В.Романенко, канд. екон. наук, доцент

Рецензент П. Й. Купрієнко, д-р. техн. наук, професор

Відповідальний за випуск П. В. Захарченко, канд. техн. наук, професор

Затверджено на засіданні кафедри товарознавства та комерційної діяльності в будівництві, протокол № 8 від 23 грудня 2020 року.

Видається в авторській редакції

Сучасні системи будівництва:

С89 методичні вказівки до виконання курсових робіт / уклад:
П. В. Захарченко, А.А.Самойленко, Н.П.Ляліна, О.В.Вотченикова,
О.В.Романенко. – К.: КНУБА, 2021. – 23 с.

Розглянуто порядок вибору теми курсової роботи, її структуру, вимоги до структурних елементів основної частини, організацію виконання курсової роботи, правила оформлення роботи і переліку посилань.

Призначено для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціалізації «Товарознавство і комерційна діяльність» усіх форм навчання

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Керівництво атестаційними випускними роботами	4
2. Обґрунтування теми атестаційної роботи магістра, порядок її затвердження.....	
3. Вимоги до змісту та обсягу роботи	6
4. Особливості змісту атестаційних робіт магістрів за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».....	
5. Вимоги до оформлення атестаційної роботи магістра.....	
6. Резюме атестаційної випускної роботи.....	
7. Перевірка роботи на академічний плагіат.....	
8. Порядок захисту та оцінювання атестаційних випускних робіт....	
9. Рецензування атестаційних випускних робіт	14
10. Форми документів для атестаційних випускних робіт	14
Додаток 1. Завдання до АРМ.....	15
Додаток 2. Титульна сторінка АРМ.....	17
Додаток 3. Друга сторінка АРМ.....	18
Додаток 4. Орієнтовна структура рецензії на АРМ.....	19
Додаток 5. Зразок оформлення бібліографічних описів у списку використаних джерел відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.....	20

ВСТУП

Методичні рекомендації призначено для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Рекомендації розроблено з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», інструкцій Міністерства освіти і науки України, галузевих стандартів вищої освіти України з галузі Управління та адміністрування підготовки магістрів (освітньо-професійних програм, освітньо-кваліфікаційних характеристик, засобів діагностики), «Положення про організацію навчального процесу у КНУБА», «Положення про атестаційну випускную роботу» та набутого КНУБА досвіду виконання магістерських робіт.

Магістр – це освітній ступінь, який здобувають на другому рівні вищої освіти і надається вищим навчальним закладом за результатами успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми та захисту атестаційної випускної роботи на здобуття освітнього ступеня магістра (АРМ).

Атестаційна робота магістра, передбачена навчальним планом, завершує підготовку студента в університеті. Вона є одним із видів індивідуальних робіт студента, оригінальним, завершеним науковим дослідженням у певній галузі знань, має внутрішню єдність та містить сукупність результатів, положень, що пропонуються для публічного захисту.

Атестаційна робота магістра виконується відповідно до напрямів наукових досліджень і має засвідчити: рівень професійної підготовки випускника; вміння застосовувати здобуті в університеті знання для розв'язання науково-практичних завдань; свідоме засвоєння знань та їх систематизацію; наявність у студента навичок наукової роботи; здатність критично й креативно мислити та вміння аргументувати власну точку зору.

Обов'язковою складовою виконання атестаційної роботи магістра є підготовка публікації статті за результатами наукового дослідження.

1. Керівництво атестаційними випускними роботами

До керівництва АРМ допускають викладачів випускових кафедр, які мають звання професора або доцента з відповідної спеціальності, науковий ступінь доктора наук, доктора філософії (кандидата наук), мають достатній досвід проектної та наукової діяльності.

Як виняток, за дозволом вченої ради факультету, до керівництва АРМ допускають науково-педагогічних працівників випускових кафедр без звання та наукового ступеня, якщо вони мають достатній досвід проектної та наукової діяльності (стаж не менше п'яти років), що підтверджено сертифікатами або іншими документами.

За одним керівником може бути закріплено не більше п'яти студентів.

Керівника та тему АРМ призначають рішенням кафедри для кожного студента індивідуально. Темі та керівників АРМ затверджують за поданням деканатів наказом ректора університету до кінця останнього семестру теоретичного навчання.

Керівник допомагає студентові у формуванні структури (складанні плану) АРМ, видає йому індивідуальне завдання для її виконання, сприяє у доборі необхідного матеріалу, дає систематичні консультації щодо змісту та оформлення роботи, контролює її якість та графік виконання, дає рекомендації з удосконалення, готує відгук про роботу і загальний висновок про можливість допуску АРМ до захисту перед атестаційною екзаменаційною комісією (АЕК).

Починаючи з першого етапу консультування, науковий керівник допомагає студентові у виборі теми дослідження, визначенні об'єкта та предмета, формуванні його мети та завдання. Науковий керівник повинен розвинути у студента розуміння нового, виділення головного, бажання зануритись у дослідну роботу і прагнути отримання цільового результату. На засадах партнерства він спрямовує роботу і поступово допомагає оволодіти сучасними методами наукового дослідження, стилем написання наукової роботи.

Саме науковий керівник є першим рецензентом і експертом виконаної роботи, і від його оцінки залежить подальше виконання індивідуального плану, здійснення наукового магістерського дослідження.

Основні обов'язки керівника АРМ:

- консультування на етапі обрання теми і складання структури АРМ, підготовка резюме АРМ;
- своєчасна видача студентові завдання для виконання роботи;
- погодження календарного графіка виконання роботи та контроль за його дотриманням;
- систематичне консультування під час виконання АРМ;
- надання допомоги студентові у визначенні переліку питань і практичних матеріалів, які належить вивчити й зібрати для виконання роботи, а також у підборі інших матеріалів, які доцільно використовувати під час виконання роботи;
- перевірка проміжних етапів виконання студентом окремих розділів і всієї роботи та надання допомоги в її редагуванні;
- перевірка роботи на предмет: відповідності змісту її темі (назві підрозділів, розділів, роботи у цілому); глибини дослідження, рівня результатів виконаної роботи, самостійності виконання роботи, завершеності, відповідності вимогам до оформлення та дотримання академічної доброчесності;
- координація роботи студента над розробкою розділів АРМ;
- перевірка завершеної праці та вирішення питання про допуск її до розгляду комісією з попереднього захисту АРМ;
- надання консультацій з підготовки до захисту роботи перед АЕК;
- організація участі студента у наукових конференціях, семінарах та конкурсах;
- допомога з підготовки публікацій студента у наукових виданнях;

- перевірка відповідності електронної версії роботи рукопису (під час передачі її на кафедру);
- інформування кафедри про хід виконання студентом АРМ;
- участь у роботі комісії з попереднього захисту;
- участь у засіданні АЕК.

Завідувач випускової кафедри здійснює систематичний контроль за своєчасністю виконання студентами АРМ.

2. Обґрунтування теми атестаційної роботи магістра, порядок її затвердження

АРМ передбачає захист магістерської роботи, яка є самостійною підсумковою дослідницькою кваліфікаційною письмовою роботою, що дає змогу підтвердити рівень засвоєння ним теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до наукових досліджень та самостійної роботи за обраною спеціальністю.

АРМ є результатом самостійної індивідуальної науково-дослідницької діяльності студента, комплексним науковим дослідженням, що підводить підсумки вивчення ним комплексу дисциплін, передбачених навчальними планами. Вона є самостійним, оригінальним та закінченим науковим дослідженням у галузі товарознавства й торговельного підприємництва, має внутрішню єдність, містить сукупність результатів, висновків, рекомендацій, що пропонуються для публічного захисту та свідчать про можливість магістранта вирішувати проблемні інноваційні професійні та наукові завдання.

Формулювання теми роботи (назви АРМ) має бути стислим (бажано 5 – 10 слів) та точно передавати її суть. Назва роботи має також відповідати обраному напрямку дослідження, суті досліджуваної проблеми, вказувати на мету дослідження і його завершеність. У формулюванні також небажано використовувати ускладнену термінологію. У назві не варто використовувати ускладнену термінологію псевдонаукового характеру. Потрібно уникати

назв, що починаються зі слів: «Дослідження питання...», «Дослідження деяких шляхів...», «Шляхи...», «Проблеми...», «Деякі питання...», «Матеріали до вивчення...», «До питання... » тощо, в яких не відбито достатньою мірою суть проблеми.

Зміст АРМ охоплює визначені компетенції, якими повинен володіти випускник, та які передбачені освітньо-кваліфікаційною характеристикою магістра.

Метою виконання магістерської роботи є:

- систематизація, закріплення і поглиблення (розвиток) теоретичних та практичних знань за професійним спрямуванням та їх застосування при вирішенні актуальних інноваційних науково-дослідних завдань;
- розвиток навичок самостійної роботи та оволодіння сучасним інструментарієм забезпечення щодо проведення товарознавчих та економічних досліджень при вирішенні наукових проблем та питань;
- з'ясування ступеня засвоєння загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін та підготовленості студента до самостійної управлінської, організаційної та педагогічної діяльності.

АРМ виконується на основі поглибленого вивчення та творчого критичного осмислення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, чинного законодавства України та міжнародних законодавчих актів, передового досвіду з вирішення обраної проблеми, у тому числі закордонного, а також результатів даних, отриманих студентом під час власних досліджень реального об'єкта з метою вирішення визначених професійних завдань.

Темою АРМ (дослідження) може бути одна з актуальних проблем товарознавства та торговельного підприємництва, яка потребує розроблення новітніх теоретичних та методичних підходів, має науковий характер, викликає зацікавленість науковців, дослідників, практиків або є

перспективною для впровадження з метою підвищення ефективності господарювання та функціонування сектора економіки України.

Тематика АРМ повинна відповідати завданням та умінням, передбаченим варіативною компонентою освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра за відповідним професійним спрямуванням.

3. Вимоги до змісту та обсягу роботи

Атестаційна робота магістра складається із:

- титульної сторінки;
- завдання на АРМ;
- анотації та ключових слів;
- переліку умовних позначень;
- змісту;
- вступу;
- основної частини;
- висновків та пропозицій;
- списку використаних джерел;
- додатків.

Зміст АРМ визначається її темою. Рекомендований обсяг магістерської роботи – 100–120 сторінок (у т.ч. обсяг таких складових, як вступ, висновки та пропозиції) – до 5–6 сторінок. До цього обсягу не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$. Співвідношення між теоретичною та експериментальною частинами (до якої входить аналітична) становить 1:3.

Титульний аркуш є першою сторінкою атестаційної роботи і оформлюється відповідно до встановлених вимог (дод. Е).

Завдання на магістерську роботу складається студентом разом з науковим консультантом і науковим керівником та підписується ними та затверджується завідувачем кафедри та керівником магістерської програми.

В *анотації*, обсяг якої становить до 800 знаків, зазначається прізвище та ініціали студента, назва атестаційної магістерської роботи, основний зміст та результати дослідження, *ключові слова* (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у магістерській роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів – 5–7.

Анотація повинна бути написана українською, російською та однією з іноземних мов (переважно – англійською).

Анотація розміщується на окремому аркуші і разом з ключовими словами передує змісту.

Якщо в роботі вжита специфічна термінологія, а також використані маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то *перелік умовних скорочень* може бути поданий у роботі у вигляді окремого списку, який розмішують перед змістом, після анотації та списку ключових слів.

Зміст АРМ визначається її темою і відображається в плані, розробленому за допомогою наукового керівника.

У змісті атестаційної роботи повинні бути передбачені (умовно) два блоки теоретичних і експериментально-практичних товарознавчих та економіко-управлінських питань: I блок – теоретико-аналітичний; II блок – експериментально-практичний.

Матеріал роботи повинен бути викладений як єдине ціле в логічній послідовності.

Зміст розмішують безпосередньо після переліку умовних скорочень, починаючи з нової сторінки. Зміст включає:

- вступ;
- послідовно перелічені назви усіх розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів (якщо вони мають заголовки);
- висновки та пропозиції;
- список використаних джерел;
- додатки.

Навпроти кожної позиції проставляються номери сторінок, які вказують на початок викладення матеріалу.

У вступі зазначається проблема, що потребує вирішення, актуальність проведення і мета досліджень в обраному напрямку, завдання, що вирішуються для досягнення мети, об'єкт і предмет досліджень, наукова новизна, практична значущість роботи. Також зазначаються апробація результатів досліджень – виступи на студентських наукових конференціях, публікації результатів дослідження в наукових виданнях, збірнику наукових статей студентів тощо. Обсяг вступу, як правило, не повинен перебільшувати 2,5 – 3 сторінки.

Актуальність теми подається у вигляді критичного аналізу та шляхів розв'язання проблеми, обґрунтування значення отриманих результатів для підприємств та організацій.

Мета та завдання роботи повинні бути чітко сформульовані. Доцільно мету роботи сформулювати на основі назви теми, але більш ґрунтовно і розширено.

Об'єкт дослідження визначається разом з вибором теми. Об'єктом роботи має бути товар та підприємство (або група підприємств) будь-якої форми власності.

Предмет дослідження міститься в межах проблемного об'єкта, який потребує вирішення. Зазначені об'єкти породжують проблему оновлення асортименту, збереження якості, підвищення ефективності роботи підприємства, захисту навколишнього середовища, реалізації товарів, експертизи, ідентифікації, класифікації тощо.

Наукова новизна повинна містити результати самостійного аналітичного або експериментального характеру.

Практична значущість повинна містити результати власних досліджень магістранта, що можуть бути впроваджені в діяльність торговельних підприємств, державних установ, громадських організацій.

Апробація роботи повинна містити назви статей, тез доповідей, підготовлених за матеріалами роботи, виступи на науково-практичних конференціях.

Зміст *основної частини* магістерської роботи викладають, поділяючи матеріал на розділи. Розділи можуть поділятися на підрозділи, пункти, підпункти.

У розділах основної частини подається:

- теоретична частина - складається з двох розділів – літературний огляд та методологічні основи щодо предмета та об'єкта дослідження;
- аналітична частина – включає ґрунтовний аналіз ринку, з наведенням даних щодо виробництва досліджуваної групи товарів в Україні, експорту, імпорту, висвітлюються проблеми ринку. В цій частині аналізуються вимоги до якості товару, систематизуються його властивості, зазначаються чинники, що впливають на формування якості товару, класифікацію тощо;
- експериментальна (практична) частина – включає загальну схему, об'єкти та методи дослідження, наводяться результати дослідження. Проводиться експертиза, товарознавче оцінювання, порівняльні тестування, оцінювання екологічної безпечності товарів; розроблення та дослідження нових товарів з урахуванням потреб споживачів тощо. В цій частині необхідно навести розрахунки щодо вибору та застосування будівельного матеріалу з урахуванням працевитрат для будівництва споруд та облаштування приміщень, показавши переваги об'єкта дослідження перед аналогами, розрахунки ефективності використання досліджуваного будівельного матеріалу;
- маркетингово-комерційний розділ – включає аналіз організації маркетингу та збуту товару на підприємстві, оцінку конкурентоспроможності фірми або її конкретного товару на ринку,

напрями її підвищення і розвитку іміджу товарів, оцінювання ефективності комерційної, маркетингової та зовнішньоекономічної діяльності, оптимізацію комерційних процесів та управлінських рішень тощо;

– висновки та узагальнені результати досліджень.

Теоретична частина магістерської роботи присвячується теоретико-методологічним аспектам обраного об'єкта та предмета досліджень. Теоретичне обґрунтування має визначати роль і місце досліджуваних явищ та процесів у формуванні якості товарів, їх конкурентоспроможності, експертизі, ідентифікації, сертифікації, у комерційній та зовнішньоекономічній діяльності торговельного підприємства.

Під час розкриття теоретичних питань необхідно показати елементи наукової новизни з формулюванням власної позиції автора щодо напрямку дослідження, оригінальні авторські пропозиції щодо розбудови теоретичних і методичних питань.

В аналітичній частині надається аналіз ринку певного товару, зокрема його моніторинг, експорт та імпорт, а також регуляторний вплив держави на формування товарного ринку, аналіз нормативно-правової бази, що визначає порядок випуску товарів у вільний обіг, динаміку товарного забезпечення ринку за певний період, ін. Ця частина може містити аналіз вітчизняних та міжнародних вимог до якості досліджуваного товару, а також дані систематизації властивостей об'єкта досліджень. За змістом цей розділ є аналітичним підґрунтям виконання досліджень і повинен органічно поєднуватися з наступними розділами.

У результаті аналітичного огляду визначається перелік факторів, що є вирішальними у формуванні споживчого ринку України та економічної ситуації в цілому, суттєво впливають на стан ринку товарів, спонукають до внесення змін у чинні нормативні документи.

На основі наявної інформації студент узагальнює результати аналітичних досліджень і робить висновок наприкінці розділу про необхідність вирішення проблемних питань.

Експериментальна частина роботи містить власні дослідження студента, який повинен показати вміння самостійно проводити та аналізувати результати товарознавчих досліджень. Поряд з цим в роботі здійснюється економічний аналіз основних показників роботи підприємства відповідно до предмета дослідження. Обґрунтовують вибір об'єктів та методів, подається схема досліджень, наводяться результати експериментальних досліджень.

Об'єктом роботи повинен бути товар, що реалізується на підприємстві будь-якої форми власності, або задіяний в комерційній діяльності, експортному чи ідентифікаційному дослідженні чи товар, що декларується митними органами. Доцільним є надання товарознавчої оцінки товару та стислої характеристики підприємства (установи, об'єднання тощо), за матеріалами яких здійснюється дослідження. Цей розділ повинен відображати такі основні відомості про підприємство: форма власності, організаційно-правова форма, галузева належність; матеріально-технічна база, чисельність працюючих, схема організаційної структури, організація охорони праці тощо.

У розділі «Методи дослідження» наводяться методи, за допомогою яких визначаються показники якості товарів у лабораторних умовах, здійснюються експертні оцінювання, розрахунки конкурентоспроможності товару, ефективності продажу, збуту, зовнішньоторговельних операцій тощо. Розкриваються питання щодо оцінки товару, зокрема, споживчих властивостей, асортименту, якості, а також визначення рівня конкурентоспроможності, позиціонування товару. Виявляються споживчі переваги, аналізуються результати щодо ідентифікації, якості, безпечності, експертних та сертифікаційних досліджень товарів тощо.

Якщо методи є стандартними, то наводиться лише їх суть з посиланням на стандарт. Якщо використані нові методи, то їх необхідно повністю

описати і зробити посилання на джерело. В роботі наводяться лише тільки ті методики та методи, що безпосередньо використані в роботі.

Ця частина містить глибокий аналіз діяльності суб'єктів підприємницької діяльності з питань комерції, маркетингу, організації виробництва, логістики, мерчандайзингу тощо.

Також слід навести висновки про найбільш вагомні результати, що впливають на розв'язання проблеми або розкривають тему.

Експериментальна частина повинна містити дані, одержані при проведенні досліджень. Результати оформляються у вигляді таблиць, графіків, рисунків із застосуванням комп'ютерних програм, супроводжуючи ілюстративний матеріал детальним аналізом. Студент повинен давати оцінку повноті вирішення поставлених завдань, достовірності одержаних результатів, характеристиці обраних для дослідження зразків та їх аналогам.

У *висновках та пропозиціях* рекомендується підвести підсумки проведеного дослідження, викласти одержані основні наукові та практичні результати, рекомендації щодо їх науково-практичного використання.

Висновки повинні базуватися на матеріалах основної частини роботи.

До списку використаних джерел слід включати джерела, на які у тексті є посилання. Список складається із законодавчих актів, нормативних матеріалів, вітчизняної та зарубіжної наукової, навчально-методичної та спеціальної літератури, фахових видань, ресурсів Інтернет. До нього не включаються підручники, навчальні посібники. Вимоги до оформлення списку використаних джерел наведені в ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

У *додатках наводяться* допоміжні матеріали у вигляді: копій документів, витягів із законодавчо-нормативних документів, звітів, окремих інструкцій/положень/правил, результатів соціологічних опитувань, громіздких таблиць, рисунків тощо.

4. Особливості змісту атестаційних робіт магістрів за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

У товарознавчій частині магістерської роботи може розглядатись широке коло питань, залежно від обраного об'єкта та предмета досліджень. Найтипівішими з них є такі: формування споживних властивостей та якості товарів, порівняльна характеристика споживних властивостей товару, структури асортименту товарів, оцінка якості товару, конкурентоспроможність товару, виявлення споживчих переваг, управління безпечністю товарів і послуг, управління якістю товарів і послуг.

Студенти спеціалізації «Товарознавство і комерційна діяльність» можуть здійснювати наукові дослідження з таких основних проблем: формування комерційного потенціалу торговельного підприємства; прогнозування попиту та його впливу на комерційну діяльність торговельного підприємства; розроблення стратегії управління товарним асортиментом торговельних підприємств; оптимізація товарного асортименту; стратегії продажу товарів; управління ціноутворенням на торговельному підприємстві, удосконалення методичного інструментарію прогнозування економічної ефективності комерційної діяльності; розвиток співробітництва торговельних та виробничих підприємств в логістичній діяльності; розроблення техніко-технологічних інновацій для підвищення ефективності логістичної діяльності підприємства; формування системи постачання товарів у роздрібну торговельну мережу; управління вантажопотоками та постачанням товарів у роздрібну торговельну мережу; управління збутовою логістикою підприємства; формування логістичних каналів розподілу товарів; управління товарними запасами, складською логістикою та транспортуванням товарів; формування та розвиток системи логістичного сервісу; управління логістичним ризиком на підприємстві, оптимізація логістичних рішень за умов ризику.

5. Вимоги до оформлення атестаційної роботи магістра

Атестаційна робота магістра має бути написана українською літературною мовою, без зловживань (наприклад, запозичення наукових термінів, цитат зі статей, монографій, підручників та з мережі Інтернет без певних посилань на них). Робота не повинна носити компілятивний характер.

Написання АРМ іншою ніж державна мова можливе за поданням факультету та погодженням ректора.

Вимоги до оформлення основного тексту та використаних джерел.

Оформлення магістерської роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення».

Набір тексту магістерської роботи здійснюється на комп'ютері через 1,5 міжрядкових інтервали (29–30 рядків на сторінці), друк – на принтері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм); шрифт текстового редактора – Word Times New Roman чорного кольору. Висота шрифту – 14 мм. Поля: зліва – не менше 25 мм, справа – не менше 10 мм, вгорі й знизу – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – однаковою.

Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи: «**ЗМІСТ**», «**ВСТУП**», «**РОЗДІЛ**», «**ВИСНОВКИ**», «**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**», «**ДОДАТКИ**» друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки).

Зміст має відповідати плану роботи. На сторінці зі змістом зазначається номер початкової сторінки кожної складової роботи. Якщо у роботі наводяться маловідомі скорочення, нові символи, позначення, то їх перелік надається перед вступом і вноситься до змісту як «Перелік умовних позначень».

Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами (без знака №) у правому

верхньому куті аркуша.

Першою сторінкою роботи є титульна, яка враховується в нумерацію, але не нумерується. На титульному аркуші зазначають повну назву навчального закладу та його відомчу підпорядкованість, факультет, кафедру, на якій виконана робота, тему роботи, дані про студента, наукового керівника та консультанта, місто та рік подання роботи до захисту. Скорочення в назвах навчального закладу та теми роботи не допускаються.

Текст *основної частини* магістерської роботи поділяють на розділи, підрозділи (можливо пункти). Кожний розділ починають з нової сторінки.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, а потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу ставиться крапка. Наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу), за яким у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Наприкінці заголовка крапки не ставлять.

В окремих випадках у магістерських роботах підрозділи можуть бути поділені на пункти, які нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера ставиться крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього параграфа першого розділу).

Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки (крім газетних статей і випадків, коли посилаються на джерело в цілому). Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга цифра – номеру сторінки (наприклад, [32, с. 85]).

Фактичні та статистичні дані наводяться в однакових одиницях виміру: абсолютних (грн, дол. США, т, м, шт., г, ккал інші) або відносних (%).

Оформлення посилань. При опрацюванні літератури, періодичних видань та складанні записів, слід звернути увагу на те, що вони можуть бути повними і точними (дослівно) або скороченими (короткий виклад). Так, наприклад, можна зробити: детальний запис основних положень робіт, фактичного матеріалу тощо; короткі записи зі своїми роздумами або без них; виписки у вигляді цитат.

Рекомендується робити посилання на останні видання авторів, публікації, з яких запозичені матеріали або окремі результати. На більш ранні видання можна посилатися у тих випадках, коли праці, в яких міститься необхідний матеріал, не перевидавалися.

Приклади бібліографічного опису використаних джерел наведено у дод. З.

Оформлення допоміжних матеріалів. До допоміжних матеріалів відносять: *ілюстрації* (схеми, діаграми, графіки, креслення тощо), *формули*, *таблиці*, *додатки*.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації через крапку.

Номер, назва ілюстрації та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією по центру. Наприклад, другий рисунок першого розділу:

Рис. 1.2 _____
назва

Ілюстрації слід наводити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрацію, розміри якої більше формату А4, рекомендується розміщувати у додатках. За потреби, ілюстрації доповнюють або поясненнями, або коментарем.

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць.

Приклад побудови таблиці

Назва таблиці

Головка						Заголовки граф
						Підзаголовки граф
						Рядки (горизонтальні)
	Боковик (заголовки рядків)		Графи (колонки)			

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті. При цьому слово «таблиця» пишуть скорочено, наприклад: «... у табл. 2.1».

Таблиці нумерують арабськими цифрами наскрізною нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу.

Назву таблиці друкують жирним шрифтом малими літерами (крім першої великої) і розміщують над таблицею. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці. Потрібно уникати повторів тематичного заголовка у заголовках граф. Лаконічності потребують і назви боковика. Слова, що повторюються, слід виносити до узагальнюючих заголовків, об'єднувальних рубрик.

Слово «Таблиця __» вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовження таблиці __» із зазначенням номера таблиці.

У таблиці слід обов'язково зазначати одиницю виміру (відповідно до стандартів); числові величини повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не наводяться, то в ньому ставиться прочерк (–).

Формули нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, відокремлених крапкою. Нумери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули у круглих дужках, наприклад: (2.1) (перша формула другого розділу). Посилання на формули зазначають порядковим номером формули в дужках, наприклад: «... у формулі (2.1)». Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів формули наводять під нею в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Кожна формула відокремлюється від тексту одним вільним рядком. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знаків: (=), (+), (–), (×), (:).

Додатки оформлюються як продовження наукової роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

Кожний додаток друкується з нової сторінки.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. З правого боку рядка малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» (але без знака №) і велика літера, що позначає додаток.

Додатки позначаються великими літерами української абетки, за винятком Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад, Додаток А, Додаток Б.

Текст кожного додатка, може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому випадку перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку. Наприклад: А.2 – другий розділ дод. А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу дод. В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого

розділу дод. Д; формула (А.1) – перша формула дод. А.

У разі якщо зміст додатка не вміщується на одну сторінку, то на наступній сторінці у верхньому правому кутку зазначається «Продовження додатка...».

6. Резюме атестаційної випускної роботи

Після завершення розробки розділів АРМ, перед поданням для попереднього захисту на кафедрі, студент разом з науковим керівником складає резюме до роботи.

До попереднього захисту роботи на кафедрі резюме подають в електронному вигляді (Word) до експертної комісії для створення бази даних та для перевірки роботи на предмет академічної доброчесності (плагіату).

В резюме до АРМ має бути вказано:

- бібліографічні дані (назва навчального закладу, прізвище, ім'я та по батькові студента, факультет, група, назва роботи, освітній ступінь, спеціальність, прізвище, ініціали, вчене звання та науковий ступінь наукового керівника);

- обсяг роботи (кількість розділів, сторінок, таблиць та рисунків у тексті пояснювальної записки, кількість і формат креслень, плакатів, слайдів);

- зміст розділів роботи або етапів дослідження – коротка характеристика роботи з висвітленням проаналізованих у роботі проблем та з обов'язковим розкриттям новизни ідеї, оригінальності, відмінність від попередніх робіт за схожою тематикою;

- підсумки роботи (висновки).

Наприкінці резюме наводять ключові слова. Їх використовують, головним чином, для пошуку. Бібліографічні дані, назва АРМ та ключові слова мають бути наведені як українською, так і англійською мовами.

Для АРМ оптимальний обсяг авторського резюме становить 3000 – 4000 знаків з пробілами (2 – 3 сторінки тексту). Резюме має бути проширо з роботою після титульної сторінки та завдання.

7. Перевірка роботи на академічний плагіат

Роботи на наявність плагіату (академічна доброчесність) перевіряють до попереднього захисту роботи на кафедрі. Порядок перевірки робіт на плагіат виконують згідно з «Положенням про заходи щодо запобігання академічному плагіату в Київському національному університеті будівництва і архітектури» відповідною експертною комісією, створеною наказом ректора.

Перевірку робіт на академічний плагіат розпочинають не пізніше ніж за два тижні до початку роботи екзаменаційних комісій із захисту АРМ. Члени експертної комісії повідомляють випускаючі кафедри про час та місце прийому студентів для перевірки робіт на академічний плагіат.

Студенти, відповідно до графіку прийому, здають членові експертної комісії електронні версії рукописів АРМ та резюме до них і проходять перевірку на виявлення плагіату.

Після перевірки студент отримує довідку встановленого зразка про те, що його робота не містить плагіату (або містить допустимий відсоток запозичень) і його допускають до захисту перед атестаційною екзаменаційною комісією. Довідку підписує член експертної комісії та її голова.

До захисту допускають роботи, які пройшли перевірку на академічну доброчесність та отримали відповідну довідку. У випадку виявлення недопустимої кількості запозичень у роботі, її повертають на доопрацювання, про що повідомляють завідувача кафедри. Подальше рішення з цієї дипломної роботи ухвалює завідувач кафедри. Роботу можна доопрацювати та повторно подати на перевірку або завідувач кафедри може ініціювати розгляд питання про зняття роботи з захисту. За повторного виявлення плагіату в роботі після доопрацювання, її повертають на кафедру та не допускають до захисту у поточному навчальному році.

У випадку незгоди автора з результатами перевірки АРМ, він має право на апеляцію. Апеляція подається автором на ім'я ректора, після чого

створюють апеляційну комісію для розгляду роботи. До складу комісії мають увійти: голова експертної комісії з перевірки на плагіат, проректор з навчально-методичної роботи, декан факультету, завідувач кафедри, від якої подавали роботу, фахівець з питань, висвітлених у роботі, та представник ради студентського самоврядування. Апеляційна комісія розглядає АРМ та готує висновок у вигляді протоколу (рішення). Апеляцію приймають під час роботи атестаційної екзаменаційної комісії, але не пізніше останнього її засідання.

8. Порядок захисту та оцінювання атестаційних випускних робіт

Підсумкова атестація студентів відбувається у вигляді захисту роботи перед АЕК.

Організацію та проведення захисту АРМ студентів здійснюють згідно з «Положенням про порядок створення та організацію роботи державної екзаменаційної комісії в Київському національному університеті будівництва і архітектури».

Оцінюють захист АРМ відповідно до вимог «Положення про критерії оцінювання знань студентів у Київському національному університеті будівництва і архітектури».

9. Рецензування атестаційних випускних робіт

Після оформлення і попереднього розгляду на кафедрі АРМ за позитивного рішення подають на рецензування. Рецензент призначається рішенням кафедри. Рецензентом може бути професор/доцент кафедри КНУБА (внутрішній рецензент), іншого навчального закладу або представник виробництва (зовнішній рецензент).

Рецензія має включати об'єктивну оцінку відповідності роботи завданню та самостійності її виконання, дотримання вимог методичних вказівок та норм України, відповідності ухвалених рішень сучасному рівню науки і техніки, наявності обґрунтування основних технічних рішень,

повноти та якості пояснювальної записки і графічної частини, відповідності роботи вимогам паспорта спеціальності (спеціалізації) АРМ. У рецензії вказують на недоліки та дають пропозиції до їх виправлення. Рецензент дає пропозицію щодо надання студентові освітнього ступеня за спеціальністю. Рецензію закінчують оцінюванням роботи.

Рецензію додають до рукопису роботи та подають разом із поданням про допуск до захисту від завідувача випускової кафедри та деканату голові АЕК, відповідно до «Положення про порядок створення та організацію роботи державної екзаменаційної комісії в Київському національному університеті будівництва і архітектури».

10. Форми документів для атестаційних випускних робіт

Рекомендовані форми документів наведено у додатках 1 – 4 цього Положення. Методичні комісії спеціальностей мають право вносити зміни до рекомендованих форм, з урахуванням особливостей спеціальності (спеціалізації). Змінені форми документів наводять у паспорті спеціальності (спеціалізації) АРМ.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: _____

Кафедра: _____

Освітній рівень: «магістр за ОПП/ОНП»

Спеціальність: _____

Спеціалізація: _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету

_____ 20__ року
„__” _____

ЗАВДАННЯ

**ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи _____

затверджена наказом ректора КНУБА № __ від «__» _____ 20__ року

2. Керівник роботи

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту _____

4. Зміст пояснювальної записки за розділами:

Р. 1. _____

Р. 2. _____

Р. 3. _____

Р. 4. _____

Р. 5. _____

5. Графічний матеріал за розділами

Р. 1. _____

Р. 2. _____

Р. 3. _____

Р. 4. _____

Р. 5. _____

7. Календарний план виконання роботи: а) наукова частина;

б) практична частина.

Види робіт та їх зміст

Дата

виконання

Розділ 1.

Розділ 2.

Розділ 3.

Розділ 4.

Розділ 5

Остаточне оформлення роботи

Направлення роботи на рецензування, перевірку на плагіат

Попередній захист роботи на кафедрі

8. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ

Прізвище, ініціали та посада

консультанта

Перевірив

дата підпис

Розділ 1.

Розділ 2.

Розділ 3.

Розділ 4.

Розділ 5

9. Дата видачі завдання _____

Зав. кафедри

(підпис) (прізвище та

ініціали)

Керівник

(підпис) (прізвище та

ініціали)

Студент

(підпис) (прізвище та

ініціали)

Завдання до АРМ

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: _____

Кафедра: _____

Освітній рівень: «магістр за ОПП/ОНП»

Спеціальність: _____

Спеціалізація: _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ 20 ____ року

**З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

_____ (прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи _____

затверджена наказом ректора КНУБА № ____ від «__» ____ 20 ____ року

2. Керівник роботи _____

_____ (прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту _____

4. Зміст пояснювальної записки за розділами:

Р. 1. _____

Р. 2. _____

Р. 3. _____

Р. 4. _____

Р. 5. _____

5. Графічний матеріал за розділами

- P. 1. _____
 P. 2. _____
 P. 3. _____
 P. 4. _____
 P. 5. _____

7. Календарний план виконання роботи: а) наукова частина;
 б) практична частина.

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	
Розділ 2.	
Розділ 3.	
Розділ 4.	
Розділ 5	
Остаточне оформлення роботи	
Направлення роботи на рецензування, перевірку на плагіат	
Попередній захист роботи на кафедрі	

8. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірив	
		дата	підпис
Розділ 1.			
Розділ 2.			
Розділ 3.			
Розділ 4.			
Розділ 5			

9. Дата видачі завдання _____

Зав. кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Студент

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Титульна сторінка АРМ

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

(факультет)

(назва кафедри)

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

на тему:

(прізвище, ім'я та по батькові студента повністю)

Київ 20__ р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

(факультет)

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

„___” _____ 20__ року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

(назва)

Виконав студент групи _____

(спеціальність)

(спеціалізація)

(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

Керівник _____

(прізвище та ініціали)

(вчене звання, науковий ступінь)

Київ 20__ р.

Орієнтовна структура рецензії на АРМ

РЕЦЕНЗІЯ
на атестаційну випускну роботу

студента _____

факультету _____

спеціальності _____

спеціалізації _____

Тема роботи _____

Обсяг роботи _____

Висновок про відповідність завданню _____

Актуальність обраної теми _____

Використання у роботі сучасних досягнень науки і техніки _____

Використання у роботі комп'ютерних технологій _____

Практичне значення роботи _____

Якість оформлення роботи _____

Зауваження та побажання _____

Загальний висновок стосовно роботи та надання авторові освітнього ступеня "магістр" _____

Рекомендована оцінка _____

Рецензент _____ / _____ /

(прізвище, ініціали)

(підпис)

Посада, місце роботи _____

" " _____ 20 ____ р.

*Зразок оформлення бібліографічних описів у стиску
використаних джерел відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006*

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Статті: Один автор	Миронов Ю. Б. Державне регулювання процесу валідації методологій складання банківських рейтингів / Ю. Б. Миронов // Ефективність державного управління. – 2014. – № 39. – С. 231 – 238.
Два автори	Свидрук І. І. Методи та інструменти управління просуванням Інтернет-магазинів / І. І. Свидрук, Ю. Б. Миронов // Торгівля, комерція, підприємництво. – 2012. – Вип. 14. – С. 20 – 24.
П'ять і більше авторів	Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсєнко, Г. І. Баторщина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. – № 1. – С. 25 – 29.
Книги: Один автор	Трут О. О. Операційний менеджмент: підручник / О. О. Трут. – Київ: Академвидав, 2013. – 348 с.
Два автори	Котлер Ф. Основы маркетинга. Профессиональное издание / Ф. Котлер, Г. Армстронг. – 12-е изд. – М.: Вильямс, 2009. – 1072 с.
Три автори	Мескон М. Х. Основы менеджмента: учебник / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – 3-е изд. – М.: Дело, 2000. – 704 с.
Чотири автори	Управління рекреаційними територіями: монографія / О. М. Гаркуша [та ін.]; Акад. екон. наук України, Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв: Іліон, 2010. – 235 с. – С. 109 – 115.
П'ять і більше авторів	Регулювання банківської інвестиційної діяльності в Україні: монографія / Г. І. Башнянин, І. М. Бриндзя, А. А. Сельський та ін. – Львів: ЛКА, 2011. – 208 с.
Без автора	Регуляторна політика та дозвільна система в бізнесі: довід підприємця / [упоряд. В. Веремчук та ін.; наук. ред. О. Савчук та ін.]; Ін-т аналізу держ. та регіон. політики, Волин. облдержадмін., Голов. упр. економіки Волин. обл. облдержадмін. – Луцьк: ІАДП, 2012. – 160 с.
Законодавчі та нормативні документи	Конституція України: [зі змін та допов., внесеними Законом України від 1 лют. 2011 р. № 2952-VI]. – Харків: Фактор, 2011. – 118 с.
	Податковий кодекс України: прийнятий Верховною Радою України 2 груд. 2010 р. № 2755-VI: текст зі змін. станом на 1 січ. 2012 р. / М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: Укрправінформ, 2012. – 455 с.
Електронні ресурси	Миронов Ю. Б. Сильні та слабкі сторони різних показників надійності банківських рейтингів [Електронний ресурс] / Ю. Б. Миронов // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2014. – Випуск 6, частина 5. – С. 26 – 30. – Режим доступу: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_06/260.pdf